

Laborista Esperantisto

16DE JAARGANG No. 6 — 1 JUNI 1947
VERSCHIJNT MAANDELIJKS
ABONNEMENT f 2.25 PER JAAR. LOSSE NUMMERS f 0.20. VOOR LEDEN GRATIS

Redactie: Middenweg 226, Amsterdam (Oost).

Administratie en Secretariaat van de Bond van Arbeiders-Esperantisten: Roelantstr. 4, A'dam-W. Postgiro Amsterdam 331133.

ORGAAN VAN DE BOND VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN F.L.E.

IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

Niet praten ... maar doen!

Een simpel bericht in de Engelse pers, bracht een paar maanden geleden het nieuws, dat de samensteller van Basic English, de som van £ 23.000.— uitbetaald heeft gekregen, waarmede hij afstand deed van zijn rechten op dit product van zijn geest. Voor het eerst in de geschiedenis wordt een wereldtaalproject in geld gewaardeerd en wel met niet minder dan een kwart millioen guldens. De man zal er wel nimmer van gedroomd hebben. De indruk zou kunnen worden gevestigd, dat de Labour-regering belangstelling heeft voor het wereldtaalprobleem en zelfs grote bedragen voor de oplossing daarvan over heeft.
Niets is minder waar. Met de betaling van dit kwartmillioen werd slechts een oorlogsschuld voldaan, gevolg van een regeringbesluit van 1944.
Churchill, door Attlee genoemd „de slechtste minister van financiën van deze eeuw", is debet aan de nutteloze besteding van deze som. Want „De Groene" moge al beweren, dat thans een vereenvoudigd Engels — het Basic Englsh — als wereldhulptaal naar voren wordt geschoven, „met een kracht en middelen, die onvergelijkelijk veel groter zijn, dan alles waarover enige beweging voor een wereldhulptaal ooit heeft kunnen beschikken", zelfs het groot opgemaakte artikel (van 8-3-'47) aan dit project gewijd, zal de lezers, die ook nog denken bij wat ze lezen, niet doen geloven, dat we nu gevonden hebben, waar de wereld naar uitziet.
Er zal nog wel eens hier en daar een groot artikel aan dit nieuwe product worden gewijd en geleerde en minder geleerde heren zullen het wel weer een prachtig studieobject vinden en er het hunne van zeggen. Veel goeds hebben wij er niet van gelezen, behalve dan het reclamestuk in „De Groene", dat zich zelf aan het slot zo heerlijk tegenspreekt. De deskundigheid van de schrijver op „wereldtaalgebied" wordt voldoende gekarakteriseerd door zijn mededeling, dat Volapük en Esperanto beide hetzelfde lot ondergingen: de aanhangers werden het oneens, ontwerpers van verbeterde systemen scheidden zich af, er ontstonden steeds meer talen; min of meer in navolging van Volapük: Bopal, Spelin, Dil, Balta, Veltparl, Langue Bleue, Mundolingue, Idiom Neutral; als verbetering van Esperanto: Ido, Esperantido, Novial, Occidental.
En dan, na deze uitstalling van kennis dat het bij het grote publiek wel doet — op welk niveau schatten zulke bladen toch hun lezers — nog de bemerking, dat afzonderlijke vermelding verdient het Interlingua van de Italiaan Peano, een vereenvoudigd Latijn, dat ten onrechte weinig bekend is, vindt de schrijver.
Heus wij schatten **onze** lezers er niet minder om als zij enkel maar Esperanto kennen en van al die andere „wereldtalen" niets blijken te weten. Dat het nieuwste product (of is er misschien al weer een nog beter?) een heerlijk kluifje is voor een wereldtaalvoorstander, die, evenals zovelen van zijn soort, eerst tevreden schijnt als er evenveel wereldtalen bestaan als thans nationale talen, kan men zich voorstellen. En, daar Esperanto immers heeft afgedaan, moeten de nodige voorbeelden bewijzen, welke verrassende eigenschappen Basic blijkt te hebben, waarin zestien werkwoorden voldoende zijn om 4000 werkingen aan te duiden. Over de mérites van Basic English zullen wij het niet hebben. Maar wanneer deze taal gepropageerd wordt als theoretisch in een dag en practisch in een week — Oosterlingen in een maand — te leren, dan weten wij, die Esperanto sinds vele jaren gebruiken, mondeling en schriftelijk in het verkeer met alle landen ter wereld, dat met zulke humbug die taal er zeker niet komt!
Op ons maakt de verzekering van „De Groene", dat de British Council zich ten doel stelt Basic als wereldhulptaal te propageren, geen de minste indruk. Nu dit project, na een bestaan van 16 jaar, in de stoffige archieven van een overheidsdepartement is terechtgekomen, dat zoals gewoonlijk wel zal voorgeven, wat anders te doen te hebben, dan het propageren van een wereldhulptaal, waarmee, zoals „De Groene" zelf zegt, „de halve wereld" wordt ontsloten (hoe moet het dan met die andere helft?) maken wij ons geen zorg over de kracht, waarmede B.E. naar voren wordt geschoven.
De kracht waaraan Esperanto — nu bekend en gekend in heel de wereld — zijn verbreiding dankt, is van hoger orde. Basic heeft wel de steun van invloedrijke ondeskundigen, maar wordt veroordeeld door, helaas minder invloedrijke, linguisten, zo ongeveer zegt Dr. Bongers in zijn werk „The history and principles of vocabulary control". De steun van invloedrijken heeft Esperanto maar matig genoten, behalve vele woorden van waardering en zelfs ontbreekt het onze arbeiders Esperanto-beweging, nog aan de steun van partij en vakbeweging, voor welke het Esperanto van geweldige betekenis zou kunnen zijn. Maar desondanks zijn wij gegroeid, verbreidde het Esperanto zich in elk land, werden organisaties opgericht, en getuigt de Esperanto-pers van een internationale verbreiding, zoals van het Engels niet gezegd kan worden. Want hier spraken andere invloeden, geen kwartmillioenen, maar juist het ontbreken daarvan. Het ontbreken van alle commerciële gewin, het enthousiasme, en idealisme van eerst weinigen, later duizenden en tienduizenden, van hen die *niet praatten* over de wenselijkheid van een wereldtaal, maar met geloof en overtuiging de geniale oplossing, die Zamen-

hof voor 60 jaar in het licht gaf, gebruikten, maakten het Esperanto tot *een levende taal, de internationale taal*, welke geen concurrentie meer te duchten heeft! Haar algemene toepassing en invoering wordt, helaas, wel vertraagd, door de krokodillentranen huilende wereldtaalhypocrieten, die toch zo warme voorstanders zijn van een wereldhulptaal als, ja als, als die nou maar 's precies in alle opzichten voldeed aan de wens van precies iedereen, die meent een reden te kunnen hebben, om die taal nu net niet te hoeven leren.

Wij zeiden reeds, dat de kolommen vullende Basic Englishman van „De Groene" zijn propaganda te niet doet, door met een citaat zich zelf tegen te spreken. Want hij haalt Bodmer aan, die wel voelt voor Basic maar, volgens „De Groene" terecht opmerkt:

„Hoewel Anglo-Amerikaans geen nationale taal is, is het evenmin een politiek neutrale taal, en als een overwinnend bondgenootschap van de Engels sprekende volken een poging doet, om het tot officiële verkeerstaal van een Verenigd Europa te verheffen (dit werd in de oorlog geschreven!), zal het gebruik er van de Britse natie tot een „Herrenvolk" maken.

De gemeenschappelijke taal voor alle Europese burgers of wereldburgers moet het geboorterecht van allen zijn, omdat ze het geboorterecht van niemand is."

Als er één citaat is, dat volkomen in zijn consequentie voor het Esperanto geldt, dan is het wel dit.

Zamenhof verkocht zijn ontwerp Esperanto niet. Hij schonk het de mensheid. Hij liet niet de propaganda aan departementale ambtenaren over. Hij zette zich zelf in. Zijn taal behoort aan niemand en dus aan ieder. Esperanto kon een internationale taal worden, omdat het aan geen enkele nationale taal inhaerent is.

Wellicht besteden wij te veel aandacht aan „De Groene"-scribent, die toch wel erg groen moet zijn, als hij zijn licht, dat hij over Basic laat schijnen uit doet gaan als een nachtkaars, met de het-kan-vriezen, het-kan-dooien opmerking: „Het staat dus volstrekt niet vast, dat Basic de oplossing van het vraagstuk van een doelmatige wereldhulptaal is. Maar het is *een* oplossing, en een oplossing die zowel door haar aard, als door de omstandigheden levensvatbaarheid *schijnt* (wij cursiveren Red. L.E.) te hebben. In het ongunstigste geval is het een poging als zoveel andere". En zo gaat deze onbenulligheid nog enkele regels door, ook na het afdoende citaat van Bodmer. En daarmee is de zaak van die kant afgedaan. Deze lijder aan de Engelse ziekte, waarmee sinds enige tijd velen behept zijn, kan zich niet eens opwerpen als een krachtig propagandist voor wat *hij* de of een oplossing acht, laat staan enthousiasme te wekken, de hand aan de ploeg te slaan. Hij en de vele anderen, die enkel maar geringschattend weten te schrijven over wat zij *vermenen* te weten over Esperanto, zijn *onze* aandacht niet waard. Maar hun destructieve woordenkraam dient in deze tijd te meer aan de kaak gesteld te worden, omdat zo velen, gemakzuchtigen en zeker de jongeren, aldus geholpen worden aan een pretext, om zich te onthouden van de zo gewenste en nodige activiteit, welke voorheen het kenmerk was van een groot deel van ons volk en grote groepen jongeren.

Het artikel in „De Groene" heeft veel deining veroorzaakt en dus wijdde dit blad nog een stuk aan het „Esperantisme als probleem." Niet meer en niet minder! Maar de redactie kon zich niet permitteren een artikel op te nemen van een Esperantist, om deze *zijn* zienswijze te doen geven op het „wereldtaalprobleem". En dus verviel zij tot het kleinzielige opvissen van niet geheel gelukkig gekozen bewoordingen, om deze dan aan op niet hoger plan staande laatdunkende opmerkingen te onderwerpen. Heus geen moeilijke taak, als men zoveel brieven ontvangt, dat ze 68 velletjes papier uitmaken, behalve de drukwerken en anonieme (waarom anonieme?) brieven. Maar zouden daar nu niet evenveel deugdelijke argumenten in voorkomen of wel, was daar nu niet ook een deugdelijke publicatie bij?

Wij zullen op dit tweede artikel niet ingaan, omdat de redactie geen onderscheid weet te maken tussen de actieve minderheid en de passieve, gemakzuchtige massa, gesteund door eeuwig delibererende, besluiteloze scribenten, die hun weinige energie nog verspillen door anderen in de weg te lopen.

Niet praten heren, maar doen!

SE ESPERANTO ESTUS NUR SCIENCO.

Se Esperanto estus nur scienco
Nur simple lingvo, sen anim', sen kor',
Kun Zamenhof, ni kun malpacienco
De nia brust' la stelon jetu for! [1]

Laŭ disaj grupoj marŝas ni survoje
Sed unu estas ni en la batal'
Ĉar Esperanto estas ĉiufoje
Por ni la interhoma ideal'.

Kaj kiam ni en skribo kaj parolo
Celadas al plej alta la perfekt'
La lingvo iĝas per persista volo
La bela frukt' de kor' kaj intelekt'.

Ja Esperanto estas ne scienco
Sed viva lingvo kun anim' kaj kor'
Por tiu ideal' kun pacienco
Ni laboradu ĝis la fina glor'!

A. K.

[1] Zamenhof okaze de la 2a Esp. Kongreso en Genève.

Van het

F.L.E. Amikaro-front

We hebben elkaar in Heerlen bij handslag beloofd, in Amersfoort moeten we ten minste 40.000 leden voor F.L.E. Amikaro kunnen aankondigen, willen we onze actie geslaagd noemen. Dit wil dus zeggen vrienden, dat we dan helemaal niet buitensporig tevreden hoeven te zijn, maar precies met de hakken over de sloot, alles binnen de lijn der minimale verwachtingen. De belangrijkheid en de betekenis van deze actie hebben we nu nagenoeg besproken; van de verschijning van dit nummer van L.E. af tot en met 31 December van dit jaar gaan we allen, stuk voor stuk, aan de slag om ons doel te bereiken.

Ik heb het eenmaal in m'n hoofd gezet, dat we dit varkentje met elkaar best kunnen wassen en dat geen van jullie me in de steek zal laten.

MET VLAG EN WIMPEL.

Hoewel ik weet, dat het jullie geen van allen om het winnen van een vlag te doen is, maar dat je bij de eindstand de zekerheid wilt hebben, je steentje te hebben bijgedragen, hebben we toch zekere richtlijnen vastgesteld, om allen een gelijke kans te geven. Daarom hebben wij het volgende bepaald:

De afdelingen van 5 tot 25 leden vormen één groep, van 26 tot 50 leden de tweede en van 51 leden en daar boven de derde groep. Voor elke groep is een vlag ter beschikking. De vierde vlag is voor de prov. districten, welke ook een groep vormen. Hier kunnen dus de algemene leden volledig worden ingeschakeld.

De voorbereidende maatregelen zijn getroffen, de afd. en distr. besturen volledig ingelicht, de aanmeldingsformulieren verzonden, rest mij nog te zeggen: formulieren snel uitzetten onder de leden, vooral geen dag wachten, accuraat en duidelijk invullen, ingevulde formulieren direct bij afd. resp. distr. bestuur inleveren, niet wachten tot je er per sé 100 tegelijk bij elkaar hebt. Ik begrijp even goed wel, dat de 250 van ons lid in Rotterdam II jullie dwars zit.

Secretarissen, direct ingevulde formulieren zenden naar Roelantstr. 4, Amsterdam-W., dan komt alles dik in orde.

(Tussen haakjes, nu we het toch over cijfers hebben. In de Roelantstraat zijn ze aan het cijferen geslagen, ze werkten met gemiddelde getallen, waar ik niet zo'n kijk op heb, maar hoewel het griezelig was, sloot het als een bus. Een lid in Rotterdam II 250, een lid in Amsterdam I 85, een alg. lid in Friesland 65, is samen 400, gemiddelde dus 133. We hebben 3000 leden in de bond, dus.... snap je 'm? Waar een mens al niet toe komen kan als je met gemiddelden gaat werken!)

Tot de volgende keer. *v. H.R.N.*

Wij spraken met . . .

A. C. Koenen, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Het is niet gemakkelijk een lid van de volksvertegenwoordiging te spreken te krijgen en dus ook niet een Kamerlid als de heer A. C. Koenen, die hoofdbestuurder is van de E.V.C. en nog andere functies in de arbeidersbeweging bekleedt. Mensen, die zo met werk zijn bezet, hebben doorgaans zo goed als geen vrije ogenblikken.

Enfin, op een Zaterdagavond hebben wij ons geluk maar eens beproefd en zijn naar het huis van genoemden volksvertegenwoordiger gestapt, met het doel eens met hem over het Esperanto te spreken en zijn oordeel over deze taal en beweging te vragen. En wij hadden geluk.... Koenen was thuis en hij bleek onmiddellijk bereid ons te woord te staan.

„Wij weten, dat u sympathiek tegenover het Esperanto staat. Hoe is deze sympathie bij u ontstaan? Hebt u misschien vrienden onder de Esperantisten of hebt u zich persoonlijk kunnen overtuigen van het nut van Esperanto?" begonnen wij ons vraaggesprek.

„Zowel het een als het ander is het geval. Ik heb het genoegen gehad Franse, Duitse, Spaanse en Nederlandse Esperantisten, vrienden van mij, met elkaar te horen spreken, waarbij het mij trof hoe vlot en gemakkelijk dat ging. Verder heb ik een paar brochures over het Esperanto gelezen en moest ik vele van de argumenten, welke daarin ten gunste van de invoering van het Esperanto als wereldhulptaal werden aangevoerd, als juist erkennen. Maar wat mij ten volle heeft overtuigd is het propagandacongres te Utrecht, dat ik op uitnodiging van uw bond, tezamen met mijn vrouw, heb bijgewoond. De sfeer vooral, welke daar heerste, heeft een diepe indruk op mij gemaakt. Het was iets geheel nieuws, geheel fris voor mij."

„U bent meermalen in het buitenland geweest, nietwaar? Hebt u daar geen moeilijkheden met de taal ondervonden?" wilden wij weten.

„Ja, ik was enige keren in het buitenland, o.a. een paar maal als afgevaardigde op een internationaal congres. Op die congressen deden zich niet veel moeilijkheden met het gebruik van verschillende talen voor. U moet weten, dat er beëedigde tolken aanwezig waren die voor een snelle vertaling van het gesprokene zorg droegen. Verder was ook de techniek in het overbrengen van het vertaalde uitstekend in orde. Anders werd het als je eens, zonder hulp van een tolk, van man tot man met een buitenlandsen arbeider wilde spreken. De „conversatie" moest dan beperkt blijven tot wat oppervlakkigheden, daar je veelal elkaar toch niet voldoende kon verstaan. Hierin zou het Esperanto prachtig kunnen voorzien", vond de heer Koenen.

„U kunt de arbeiders dus aanraden Esperanto te leren?"

„Inderdaad! Iedereen moest het Esperanto leren en iedereen moest ervoor in de gelegenheid worden gesteld. Er zijn in de wereld veelomvattende problemen aan de orde, welke van hoge waarde zijn en welke een goed begrip vereisen van de nationale situatie ook in andere landen. Dit begrip kan mede door het Esperanto worden verkregen, door briefwisseling en mondeling contact. Zodoende krijgt men oog voor de motieven, welke andere volken er toe leiden, een bepaalde gedragslijn te volgen en kunnen misverstanden tussen de arbeiders van verschillende landen worden opgeheven."

Wij zouden als interviewer tekort schieten, nu we toch bij een Kamerlid op bezoek waren, als we niet de vraag stelden:

„Ziet u in de bevordering van de verbreiding van het Esperanto ook een taak voor de staat?"

„Vooruitstrevende regeringen zullen de verbreiding van deze wereldhulptaal bevorderen, reactionnaire regeringen dienen de vooruitgang niet en zullen dus alles doen wat in haar vermogen is om de verbreiding van het Esperanto tegen te houden. *Persoonlijk ben ik een voorstander van het verplichte onderwijs van het Esperanto op de school. Verder acht ik het werk van uw bond voor de arbeidersbeweging van dusdanig belang, dat het m.i. wenselijk is, dat deze een subsidie van de staat ontvangt."*

„Ziet u mogelijkheden om deze verlangens in vervulling te doen gaan?"

„Een voorwaarde is, dat de meerderheid van het volk voor het Esperanto wordt gewonnen. Ik ben bereid datgene te doen, wat voor het streven in de gewenste richting kan worden gedaan."

„Nu nog een laatste vraag. Wij verheugen ons, zoals vanzelf spreekt, over uw sympathie voor onze doelstellingen, doch bent u ook bereid een stap verder te gaan en zelf Esperanto te leren?"

„Daar ben ik al eens mee begonnen, maar door een overstelpende hoeveelheid werk, moest ik ermee ophouden. Ik begin nu echter opnieuw en hoop het snel te kennen."

Laat ons hopen kam. Koenen binnenkort in onze Esperanto-beweging welkom te mogen heten. H. Sch.

De jeugd in de toekomst!

In Parijs vond in Oct. l.l. het internationale congres der Socialistische Jeugd plaats. Vertegenwoordigd waren Frankrijk, Italië, Oostenrijk, Zwitserland, Scandinavië, Engeland, Nederland, Duitsland, Polen en Roemenië.

Dit congres had ten doel op organisatorische wijze vorm te geven aan de internationale samenwerking tussen socialistische jeugdverenigingen. De meningen liepen nogal uiteen, zoals dat zo vaak geschiedt op dergelijke bijeenkomsten. De Polen weigerden iedere medewerking wanneer de Duitsers als gelijkberechtigden werden toegelaten en het eind van het liedje was, dat de Duitsers slechts waarnemers mochten zijn, waarop dezen op hun beurt de conferentie verlieten. In de bewogen slotzitting werd overgegaan tot de oprichting van een Internationale Unie van de Socialistische Jeugd, hoewel de meeste Zuidelijke landen weigerden actief mede te werken en Italië alsmede Roemenië zich zelfs geheel terug trokken.

Aan Nederland werd het bureau Pers en Uitwisseling toegewezen, waarvan de voorzitter der nieuwe Unie zeide: „Dit werk is wel één van de belangrijkste taken van de herrezen Internationale, *want alleen door elkaar veel beter te leren kennen, zullen wij er ook toe komen, elkaars standpunt te eerbiedigen.* Wat weten wij van onze vrienden in Frankrijk, Polen en Zweden? En toch zijn daar ook jonge socialisten, die met ons strijden voor een betere wereld. De bedoeling is, dat binnengekomen berichten in persoverzichten worden samengevat, die dan in het Nederlands, Frans, Duits en Engels zullen moeten verschijnen."

Dat er een internationale taal bestaat, Esperanto, die nu al 60 jaar haar bestaansrecht heeft bewezen, schijnt men noch in deze conferentie, noch bij het nieuw opgerichte Persbureau te weten. Is het gebruik van zovele talen en even zovele tolken dienstig om tegenstellingen, als hierboven in de conferentie beschreven, te overbruggen?

Denkt men dan nog altijd, naïef genoeg, elkander te leren kennen, zolang men elkaars taal niet of niet volledig verstaat? *Waarom wordt er met geen woord gerept over Persoverzichten in Esperanto, maar wel in de z.g. moderne talen?*

Het Persbureau zal anderzijds ook als Uitwisselingsbureau dienen, hetgeen ongetwijfeld moet neerkomen op

persoonlijk contact en internationale jeugdkampen. Ook daar zal men elkaar zonder Esperanto niet begrijpen; hoogstens zal de traditionele klap op de schouders, stevige handdruk en enig vriendschappelijk gemompel hoogtij vieren, waarbij het gebaar meer moet zeggen dan het gemompel. Maar wil dat zeggen elkaar leren kennen — van hart tot hart — zoals wij Esperantisten dat ondervonden in vele congressen, waar tientallen naties aanwezig waren? Waar we reeds een of twee dagen met een buurman converseerden in Esperanto om dan, eerst door het gesprek zelf, tot de ontdekking te komen, dat de buurman van geheel andere nationaliteit was, een reden te meer om de vriendschapsbanden nauwer aan te halen.

Maar dat heeft het merendeel onzer socialistische leiders van heden nooit zo ondervonden; zij kennen die gevoelens niet. In een congres te zijn van tien of meer verschillende nationaliteiten, waar in één taal, Esperanto, gesproken wordt, hetgeen door alle aanwezigen zonder tolk verstaan wordt, zonder dat iemand zich behoeft te vervelen door het moeten aanhoren van een of meer vertalingen, die hem geen zier interesseren, dat is niet te beschrijven, dat moet men beleven. Ieder congres opnieuw, ook al heeft men zoiets al meer beleefd, geeft vertrouwen, geeft moed, geeft durf, om door te zetten het Esperanto te verbreiden, opdat eens de wereld door beter onderling begrijpen schoner zal worden. Al hetgeen men tot vorming van een betere wereldorde wil invoeren en waarvoor zovele culturele instanties strijden, is gebaseerd op onderling begrip, waartoe alleen invoering van de internationale taal Esperanto, die geenszins beoogt de nationale talen opzij te dringen, zal leiden.

Laat men zich toch geen illusies maken, dat eenmaal het Engels als wereldtaal de boventoon zal voeren, want die Engelse ziekte zijn de Engelsen zelf al lang te boven. Hetgeen het best bewezen wordt door het z.g. Basic English, een vereenvoudigd Engels, waarmee de z.g. gemakkelijk te leren Engelse taal als wereldhulptaal reeds veroordeeld is.

Gij jongeren, die nog de toekomst voor u hebt, verstaat de les:

„Een wereld omspannen met vriendschap" kan dan pas bereikt worden, als ge Esperanto bezigt als internationale taal.

Alleen hierdoor zullen vragen als „Wat weten we eigenlijk van onze vrienden in andere landen", voorkomen worden. D.K.

RECENSIE.

„Vijf Kunsttalen", proefschrift ter verkrijging van de graad van doctor in de letteren en wijsbegeerte door drs W. J. A. Manders. Uitgever: Muusses, Purmerend.

Het is een verblijdend teken, dat het probleem van een internationale taal tot onderwerp van een proefschrift wordt gekozen, waaruit blijkt, dat dit vraagstuk niet langer in wetenschappelijke kringen wordt genegeerd of gebagatelliseerd. De grote verdienste van dr Manders is, dat hij met zijn proefschrift deze kwestie in universitaire kringen mede aan de orde heeft gesteld.

Voor de Esperantist is het proefschrift echter niet geheel bevredigend, alleen reeds om het feit, dat Esperanto in de aanhef min of meer op één lijn wordt gesteld met Volapük, Ido, Occidental en Novial, waarvan de eerste lang ter ziele is en de overige het niet verder hebben gebracht dan de studeerkamer van enige taalkundigen.

Weliswaar laat ook dr Manders dit uitkomen, wanneer hij zegt, dat ten aanzien van het practisch gebruik, hem alleen de ervaringen met het Esperanto ten dienste stonden.

Ook dringt zich de vraag op, in hoeverre de esperantist Manders concessies heeft moeten doen, aan de opvattingen van zijn promotor-niet-esperantist. We moeten echter vaststellen, dat dr Manders ook zelf bepaalde critiek op Esperanto heeft en de schepping van dr. Zamenhof niet ten volle geslaagd acht.

In deze critiek nu ligt een niet te miskennen bezwaar, welke vooral de propagandistische waarde van dit proefschrift ondergraaft, want de vraag rijst: hoe zal hierop de reactie zijn van de tegenstander en vooral van de scepticus?

Wij geven gaarne toe, dat de andere taalontwerpen er zeker niet beter afkomen en dat we hier en daar zelfs van een beleefde, maar vernietigende critiek kunnen spreken. De critische beschouwingen, welke dr Manders aan het Esperanto wijdt, zullen niet de instemming van vele esperantisten hebben, ook zonder dat deze „voorstanders door dik en dun" mogen worden genoemd. Want het kan niet ontkend worden, dat de beschouwingen van dr. Manders vaak geen voldoende rekening houden met bepaalde consequenties. Wij noemen hier met name zijn critiek op de accusatief en het dwingende onderscheid tussen bijwoord en bijvoegelijk naamwoord. Hier wordt, evenals in „De talen van het nieuwe Europa" van Prof. Meiller, te veel gelet op de tendencies van de westerse talen en te weinig op die van de eigen ontwikkeling van het Esperanto.

Dit proefschrift is uiteraard geen populaire verhandeling en kan derhalve slechts worden gehanteerd door hen, die een meer dan middelmatige belangstelling voor de theoretische zijde van het onderhavige vraagstuk bezitten. W. F. K.

N.G.G.E. secretariaat: K. H. Sportel, Nw.-Scheemda post: 't Waar (Gr.).

1. De vereniging van Franse onderwijzers-esperantisten (G.E.E.) nodigt de Nederlandse collega's die Esperanto spreken uit, deel te nemen aan de „Altnivela semajno" van 15—22 Juli.
2. „Somerlernejo". Cursusen met een „ietsje" vermaak, voor personen boven 16 jaar. Geen personen, die Frans willen oefenen. Gedurende drie weken in Augustus: A. komencantoj; B. duagrada; C. supera.
3. „Infankolonio" voor deelnemers 11—14 jaar. Duur: de maand Augustus. Kinderen van iedere vereniging of groep worden toegelaten. Er wordt alleen maar Esperanto gesproken. Laten de verschillende esperanto-verenigingen in ons land eens proberen de middelen bijeen te krijgen, om enkele kinderen een mooie vacantie te bezorgen in Esperantujo.
4. Inlichtingen bij fraŭlino Jeanna Dedieu, 3 Rue Arzac, Toulouse (antwoordcoupon insluiten).

KONGRESFOTOJ.

La fotografo, k-do P. v. Meerendonk, Govert Flinkstr. 41, Zaandam, faris 18 fotojn. Mendojn de la membroj li volonte akceptas. La prezoj estas: formato (13 × 18, 1 gld) formato poŝtkarto (9 × 14, 50 cendoj). Ĉe eventualaj mendoj la membroj skribu:

1. La aŭtobusoj ĉe Austerlitz; 2. Kanthoro dum interfratiĝvespero; 3. Teatraĵo dum interfratiĝvespero; 4. La delegitoj anoncas sin en la akceptejo; 5. Grupo antaŭ la aŭtobuso, interalie Hago; 6. En la libro-vendejo de la L. S.; 7. Flago kun kelkaj k-doj antaŭ la aŭtobuso; 8. Belgaj k-doj antaŭ la aŭtobuso; 9. Antaŭ la groto; 10. En la groto; 11. En la kafejo (i.a. k-do Degenkamp k. aliaj) 12. Juko en la kongresejo; 13. Juko antaŭ la kongresejo; 14. Kongresanoj en la salono (enirante dekstre); 15. Kongresanoj en la salono dum la rememor-momento; 16. K-do Faulhaber; 17. Franca k-dino; 18. Belga k-do sur la balkono; 19. Kongresanoj ĉirkaŭ k-do Woud el Wormerveer; 20. Delegito de la tipografiistoj; 21. Delegito de la N.V.V.; 22. K-do Bas Wels parolas.

LIBROSERVO
ROELANTSTR. 4, AMSTERDAM-W.

FABIOLA

Rakonto el la epoko de la katakomboj en Roma, de kard. Wiseman, tradukita de E. Ramo, kun artaj ilustrajoj.
Estas strange, ke tiu ĉi grava historia verko ne estas tiom konata en niaj rondoj, kiom ĝi meritas. Ne nur la temo: la heroa batalo de la unuaj kristanoj en pagana Roma, estas tre interesa por kiu ajn, sed esperantiston speciale imponas la mirige bela stilo de tiu ĉi verko. Por B-kandidatoj la libro estas nesuperebla.
Prezo (broŝurita) f 4.50; (bindita) f 7.—

Vivo de Zola, de A. de Silva, bonstila traduko .... f 1.55
Unua vojaĝo ĉirkaŭ la mondo, de la sama tradukinto .... f 0.35
Tradukoj el la portugala lingvo ne estas multaj en Esperanto; pro tio tiom pli dezirindaj.
La dua verketo estas kontrolita de Literatura Komitato.
La portugaloj intencas eldoni tutan serion da diverstemaj verketoj, ĉiuj sub lingva kontrolo de Literatura Komitato.

La Progresanto

Wij kunnen thans de jaargang van „La Progresanto" 1946, gebonden leveren voor slechts f 1.75. Bestelt tijdig! De voorraad is niet groot.
Proefnummers van L.P. voor afdelingen gratis. Nieuwe abonné's ontvangen alle dit jaar verschenen nummers.
Abonnementsprijs per jaar f 1.75, voor leden f 1.25.

Eindelijk beschikken wij over de lang verwachte briefkaarten met *Esperanto* als opschrift. Prijs 100 voor f 1.—.

Uit voorraad te leveren:
La forto de l' vero .... f 1.65
Pli ol fantazio .... f 1.90

RAPORTO *pri nia 28a kongreso dum Pasko 1947 en Heerlen*

FINO

Parolado de A. F. van Haren.

Tria kunsido (malfermo 10.45 h.).

La tria kunsido komenciĝis per parolado de k-do A. F. van Haren pri la propagando, en kiu li skizis la manieron, laŭ kiu ĝi okazis en la pasintaj jaroj dum li demandas al si, ĉu nia propaganda sistemo ankoraŭ taŭgas? Tiurilate li menciis la junan sciencon, kiu okupas sin pri ĉiuj homaj agoj sur ĉiuj terenoj de la homa vivo, ĉu ekonomiaj, socialaj kaj spiritaj, kiu esploras la ŝanĝiĝon pri kutimo, moro, juro kaj konceptojn pri justeco k.c.

Ŝanĝoj sur ekoniomia tereno kaŭzas ŝanĝojn sur tereno spirita kaj inverse. Manipulado de lingvoj okazas sub influo de la ekonomia evoluo. La maniero laŭ kiu la homaro sin vivtenas, la sistemo laŭ kiu ĝi produktas, difinas la uzadon de la lingvoj. Laŭ interesa maniero k-do van Haren plue skizis koncize la evoluon de la socio, ek de kiam la kapitalismo ankoraŭ estis nekonata, ĝis la nuna epoko, kiam daŭre bezoniĝis esprimoj kiuj evoluigis la lingvojn, uzitajn en la urboj kaj sur la kampo aparte laŭ bezono.

La mondekonomio postulis novajn interkomunikilojn kiel la telefonon, telegrafon, radion. Unu invento sekvis alian kaj nun ni povas kompreni, kial Dro Zamenhof sukcesis en la kreo de mondlingvo. Ĉar li vivis en tempo kiam la moderna grandkapitalismo ekregis la mondon kun ĝia industria evoluo, tempo en kiu neniu homo per propra laboro povas sin vivteni, en kiu ĉiu homo sur la terglobo bezonas unu la alian. Ne estas do hazarde, ke Dro Zamenhof sukcesis en tio, pri kio Descartes, Leibnitz, Komenius kaj multaj aliaj sin jam okupis. K-do van Haren prave konkludis, ke en ilia tempo la interrilatoj inter la popoloj ankoraŭ ne estis tiel abundaj, ke mondlingvo estis nepre bezonata. Inventoj ne okazas hazarde sed ĝustatempe. Ni en ĉi tiu terura, tamen grandioza epoko, atingos verŝajne la kriterian punkton en kiu la mondo nepre bezonas solvon de la lingvoproblemo.

Pro tio do la diferenco inter la antaŭmilita kaj la numa tempo.

Antaŭ la milito granda publiko interesiĝis pri Esperanto, dum la oficialaj instancoj ĝenerale restis indiferentaj. Nun ni konstatas la kontraŭon. Tio postulas nian plenan atenton, ĝuste ĉar ni eble staras antaŭ la momento, en kiu la problemo estos solvata.

Plue k-do van Haren skizis la propagandmetodon antaŭ la milito, kiu tiutempe taŭgis kaj bonefikis sed nun ne plu sufiĉas, pro la ŝanĝitaj cirkonstancoj.

La Nederlanda registaro dum la milito okazigis internacian konferencon por esplori la solvon de la lingvoproblemo. S-ino Roosevelt pledis por dua lingvo krom la gepatra. Influriĉaj homoj sentas la mankon de internacia interkomprenilo. Sed dum la lingva problemo multe pli aktualiĝas, la kresko de la Esperanto-movado tamen ne sampaŝe evoluas. En tio kaŝiĝas granda danĝero, precipe se en proksima estonteco devas solviĝi la problemo. *Per respektindaj ciferoj ni povu montri, ke konsiderinda amaso partoprenas nian agadon.* Ĉe akcepto de iu nacia lingvo, solvo kiu montriĝus ne taŭga, la kredo en bona solvo perdiĝas, ĉar oni opinios la solvon ne ebla. Multe da laboro estus vane farita kaj nia idealo ricevus fortan frapon.

Ni ne daŭre ripetadu, ke la kaŭzo de la indiferenteco por Esperanto, estas la „angla" malsano — la inklino al la angla lingvo, je kiu la homoj post la liberiĝo suferas — por ke ni ne mem tion kredu, kaŭzonta en niaj vicoj eble sentojn de apatio, mankon de fido en propra forto, malaktivecon kaj maloferemon.

Anstataŭ tio, ni interkonsiliĝu, serĉu resanigajn medikamentojn, apliku eventuale novajn metodojn, ĉu laŭ komercista aŭ idealista motivoj.

Daŭre propagandu.

La parolinto starigis al si kelkajn demandojn kaj venas al la konkludo, ke la propagando por Esperanto daŭru la tutan jaron, ne tro diletanta. Nia skriba kurso povas ludi gravan rolon, ĉar ĝin oni povas komenci en ĉiu parto de la jaro. Tiurilate k-do van Haren donis konsilojn.

La radio povas esti grava helpilo. Ni pensu pri prezento de filmoj kun propaganda paroladeto. Same pri prezento de teatraĵoj k.c. laŭ la sama maniero, arte respondita j. Ni klopodu kuniĝi en kongresoj tiucelaj, estrarojn de sindikatoj, partioj kaj gravaj organizoj por pritrakti serioze la lingvoproblemon. Enpenetri en tiuj organizoj estas malfacile, se ni ne havas la subtenon de ties anoj. Tial ni bezonas la informojn petitajn en niaj demandaroj, por ke ni tuj havu ĉemane la nomojn de membroj de sindikatoj, ktp. kiuj povos nin informi aŭ al kiuj ni povas havigi la necesan materialon. Ne por nin amuzi ni deziras ĉion ĉi.

F.L.E.-amikaro.

Nia agado estu sistema kaj daŭra ankaŭ per kolektado de kelkmiloj da F.L.E.-amikoj, por ke ni bonvenokaze povu montri, kiom da miloj ofere de iu kotizo simpatias al Esperanto, al nia agado kaj celado. Kiom pli impona estus la impreso pri la Rezolucioj, kiujn la Estraro kaj Konsilantaro hodiaŭ al vi proponas akcepti, se ili estus prezentataj ne de 3000 aktivaj anoj de nia F.L.E., sed en la nomo krome de ekz. 40.000 simpatiaj membroj. Nia idealismo — tiel finis k-do van Haren sian, kun plena atento aŭskultitan paroladon, — estu la briko, kiun ni, viro post viro alportu kaj nia energia persistemo la cemento, per kiuj ni en harmonia kunlaboro masonas la konstruaĵon de la estonteco, en kiu ĉiuj homoj sendepende de iu ajn raso aŭ religio povas loĝi.

Sekvis ĉi interesan paroladon, kiu nur celis pripensigi la propagando-problemon, diskuto en kiu kelkaj delegitoj donis sian opinion kaj sugestojn. La rezolucioj estis akceptataj kaj estos sendataj al ĉiuj rilataj instancoj en Nederlando kaj Belgio, dum ni petos publikigadon en la gazetaro. Ili troviĝos en L. E. de 1 Majo sur paĝo 38.

Diskutado pri la propagandparolado kaj la rezolucioj.

La delegito de E.V.C. sciigas, ke E.V.C. en sia kongreso akceptis rezolucion pri uzado de Esperanto kaj sendis ĝin al W.V.V.

Laren rimarkigas, ke en la parolado de k-do van Haren mankas la klasbatala tendenco. Li esprimas sian bedaŭron, ke k-do Pelcman ne sukcesis veni el Ĉeĥoslovakio, ĉar parolado de eksterlanda kamarado stimulas la aliĝon de kursanoj al nia asocio. Plie li kontraŭas la proponon de sekcio Haarlem, ĉar li ne atendas grandan efikon de tiaj invitoj.

Zaandam akcentas la diferencon inter propagando kaj reklamo. Ni kontrolu artikolojn pri eksterlando en la nederlanda gazetaro, ĉar ofte okazas, ke ili prezentas malĝustajn faktojn. Per Esperanto ni petu al la koncernata lando la ĝustajn informojn kaj ni sendu tiujn al la redakcio de tia gazeto. La delegito opinias pli ĝuste prezenti la rezolucion pere de N.C.K.E.

Haarlem defendas sian proponon kaj klarigas, ke la propono naskiĝis pro „la dioj de radiolimpus". Liaopinie la 4 kunvenoj fariĝus tro multekostaj kaj preferas akcepton de la propono de sia sekcio.

Groningen opinias pli celtrafa la laboro por FLE-amikaro kiam ni donos ian propagandan cirkuleron. La asocio publikigu la nomojn de la organizoj neesperantistaj, kiuj simpatias kaj subtenas nian movadon.

Heiloo plendas pri la demandaro. Kial oni bezonas informojn pri membreco al politika partio aŭ sindikato? Plie li konstatas la mankon je bonaj propagandiloj kaj riproĉas al la estraro, ke ĝi ne atentis la E.V.C.-kongreson. Liaopinie estas facile enpenetri la sindikatojn. Li proponas propagandi per hejmvizitado.

Amsterdam 4 deziras propagandante Esperanton inter la publiko, paroli nur la gepatran lingvon.

Hago deziras, ke ni faru tion, kion ni povas pagi. Ĉu niaj propagandiloj estas taŭgaj, li opinias, ke ne, ĉar niaj afiŝoj rigardate de ioma distanco ne estas legeblaj. Oni surpresu la vorton Esperanto grandlitere. En ĉiu strato la vorton Esperanto oni renkontu. Li instigas propagandi en kunvenoj per flugfolioj. Ankaŭ la buŝa propagando estas tre grava.

La virina delegito de **Rotterdam 6** direktas kelkajn instigajn vortojn al la aninoj. Ili partoprenu aktive en la laboro por nia idealo kaj instigu siajn edzojn. Ŝi deziras, ke ankaŭ nia asocio sendu salutleterojn al la kongresoj de aliaj organizoj.

Arnhem deziras propagandi inter la malnovaj anoj, kiuj ne denove membriĝis. En Arnhem oni aranĝis kurson por geinstruistoj, en kiu partoprenas 8 personoj.

K-do van Haren respondas la parolintojn kaj informas, ke k-do Pelcman bedaŭrinde ne povis veni. LEEN havas similan rezolucion pri Esp. en la lernejo. La membroj donu taskojn al si mem. La demando al radiolimpus estis malbone redaktita. La statistikon ni nepre bezonas. Vi fidu nin. Ni bezonas la informojn por povi serĉi taŭgajn kamaradojn, al kiuj ni povos direkti nin, por efike propagandi en ties sindikato kaj partio.

La estraro dissendis 225 atentigilojn pri nia kongreso al lab. instancoj kaj aliaj.

K-do van der Plank respondas por la gazetarservo. Li laŭdas sekcion Zaandam kiel kunlaboranton. Se organizo ne invitas nin al sia kongreso ni ne povas sendi salutleteron. Li ne sukcesis interkontaktiĝi kun la EVC-estraro okaze de ĝia kongreso.

La bultenon por la gazetaro oni ne sendu al la redakcioj, sed mem verku artikolojn laŭ ĝia enhavo. Fine li petas ĉies kunlaboron por la gazetarservo.

K-do Faulhaber dankas la parolintojn kies rimarkigojn ni promesas konsideri.

La kongreso akceptas la rezoluciojn.

Diversaĵoj.

Zaandam defendas sian proponon. Post kelkaj klarigoj de la estraro la kongreso akceptas ĝin kiel deziresprimon.

Lernolibroj.

K-do Faulhaber enkondukas la temon. La evoluo de la lernolibro okupis certan tempon. Antaŭ 35 jaroj oni instruis Esperanton en 15 lecionoj, laŭ tiama devizo en tri monatoj, tamen oni bezonis 3 jarojn.

La lasta lernolibro postulas pli de la instruanto. Tio tamen ne signifas, ke ĝi estas la plej maltaŭga. Oni devas kutimiĝi al ĝi. Cetere ĝi postulas malpli da papero ol la aliaj lernolibroj. Ĉar oni ne ĉie ankoraŭ disponas pri tute kapablaj kursgvidantoj ni do konsideros, eldononte represon, la diversajn dezirojn. Ni ankaŭ nepre devas kalkuli pri la disponebla paperkvanto por tio.

Post tio la kongreso unuanime konsentas pri la estrara vidopunkto rilate la proponojn de Distrikto Noord Holland, Alkmaar, Amsterdam 3, Schagen kun la amendoj.

Kongresloko.
Ĉar Zuilen reprenas sian proponon, favore al Amersfoort, post klarigo de k-do Faulhaber, ke estas pli utile havi en la sekvonta jaro malpli kostan kongreson en Amersfoort kaj iri en 1949 al Gent, la propono de Amersfoort estas akceptita.
Ĉe la propono de Noord-Holland **K-do Kruit** certigas, ke laŭ eblo kaj laŭ bezono ni uzas la servojn de la distr. estraroj.

Organizaj demandoj.
Propono Laren—Blaricum.
Laren opinias, ke mankas demokratio en la asocio. La neaktivuloj regas nian organizon, ĉar multaj membroj ne vizitas la sekciajn kunvenojn kaj tamen la sekcia delegito voĉdonas ankaŭ por ili. Tio laŭ lia opinio ne estas ĝusta.
La sekr. **k-do Kruit** ripetas la skrupulojn kontraŭ la propono. Delegitoj havu liberan mandaton, ĉar en la kongreso li ja povas ŝanĝi opinion pro la diskutoj.
Neniu montriĝis esti por la prop.

Rezolucio pri I.C.K.
Nun la prezidanto voĉlegas la rezolucion pri starigo de Internacia Centra Komitato, (vidu L. E. de 1 Majo, p. 38).

Arnhem konsentas pri la ideo, sed avertas kontraŭ tro da optimismo. Starigante Internacian Centran Komitaton oni ne ignoru SAT.
Bas Wels atentigas, ke tia komitato nur povos aĝi sur tre limigita tereno.
La sekr. aludas la artikolon de k-do de Bruin, pri fondo de Centra komitato ankaŭ sur internacia tereno. Neŭtrala organizo ne estas la organizo. Ĉiu organizo restu libera, sed ili kunlaboru por komunaj celoj.
Pere de la LEA-komitato ni interkonsiliĝos pri la demando. Necesas unueca konduto kaj superregon de unu organizo ni nepre ne permesos. La Flandra Ligo Esperantista jam agas en nia direkto. Lojala kunlaboro estas dezirinda.
La kongreso akceptas la rezolucion.

Budĝeto 1947.
La Budĝeto 1947 estas akceptata post respondo de la kasisto al Rotterdam 2, ke li enkalkulis la plialtiĝon de la kotizo.

Elekto proponkomisiono 1948.
La kongreso elektas k-dinon Stierman, k-don van der Starre kaj k-dinon Bolander.

Elekto kaskontrola komisiono.
La kongreso reelektas la samajn k-dojn Spaarenberg, Kamstra kaj De Bruijn.

Elekto konfliktkomitato por L.E.
Reelektita. Ĝi konsistas el k-doj Preker, H. ten Hagen kaj van der Stolpe.

K-do Koeman (estraro) plendas pri ne sufiĉa kunlaboro de la funkciuloj en nia organizo. Ekz. oni ofte sendas monon, destinatan por L.S. sur la konton de la asocio kaj inverse. Pri ĉiu tereno la estraro spertas similajn aferojn. Oni pli bone atentu la rubrikon „Bestuursmededelingen".

FERMO kaj Ekfunkciigo nova prezidanto.
La fino de la kongreso alvenas kaj sekvas la solena momento en kiu la kongresprezidanto Faulhaber, transdonas la martelon al la novelekita asocio prezidanto, k-do A. F. van Haren, per la jenaj vortoj, aplaŭde substrekitaj de la kunveno:

Gekamaradoj,
Finiĝis la kongreso kaj finiĝis mia tasko kiel anstataŭa presidanto. Venis la momento transdoni tiun taskon al mia posteulo.
K-do v. Haren, antaŭe mi dankas vin por ĉio, kion vi kiel ĉefestrarano faris por nia organizo.
Vi montris varman interesiĝon pri ĉiuj flankoj de nia movado, precipe pri la flankoj organiza kaj propaganda.
Post la liberiĝo diversaj distriktoj kaj sekcioj havis okazon pli intime ekkoni vin, kiam vi paroladis propagande aŭ donis konsilojn pri organizaj aferoj.
Vi do ne estas tute nekonata kaj en ĉi tiu kongreso oni pli bone ekkonis vin. Kaj nia estraro konas vin jam tiom, ke mi estas konvinkita, ke ĝi ne bedaŭras la kandidatiĝon.
Mi do plenfide transdonas al vi la prezidi'on. Uzu ĝin takte kaj juste, prudente kaj objektive. Mi konsilas al vi volvi ĝin en vatojn, t.e. manipulu ĝin milde, ĉar kvankam ĉiu ano de nia asocio estas konvinkita, ke ordo estas necesa, neniu deziras senti tiun neceson en dolora maniero. Sed ne timu uzi ĝin akcente, se la bona ordo necesigas tion, kiel mi antaŭ 15 jaroj bedaŭrinde devis fari, kaj pri kio mi ankoraŭ konservis relikvon: pecon de martelo! Poste mi neniam bezonis uzi ĝin tiel, kaj mi deziras, ke ankaŭ vi sukcesos same gardi bonan ordon.
Mi esperas, ke sub via gvidado nia asocio kreskos kaj floros por la bono de la homaro kaj por la klerigo de nia klaso.
Mi petas vin, fermi la kongreson!
K-do van Haren dankas la eksterlandajn gastojn, nian stenografon, k-don Brugman, la O.K.K. kaj la ceterajn pro ilia ĉeesto resp. kunlaboro. Li fermas la kongreson per kelke da konvenaj vortoj kaj dankas la kongresanaron pro la kamaradeca sfero, en kiu okazis la diskutoj.
Kantinte la „Internacion" la kongresanoj disiras.

Envenis ankoraŭ jenaj salutleteroj de: Laborista Sekcio en Varsovio, Polio; Grupo „La verda stelo", Varsovio; Aŭstria esperantista federacio, „Nia vojo"; (laborista esperantistaro Wien).
Gazeto: Die Weltsprache, Vieno, kaj Asocio de Esperantistoj en Pollando, Warszawa.
(La raporton kompilis k-doj Velthove, Prins kaj Alings, laŭ stenografaĵo, de k-do Brugman).

GRAFIKAJ ESPERANTISTOJ.

En la unua postmilita L.E. aperis alvoko de tri kamaradoj, konataj en la grafika sindikato kaj en F.L.E., ke grafikaj Esperantistoj sin anoncu por helpi en la propagando de nia lingvo inter kolegoj kaj por praktiki Esperanton por aferoj koncerne nian laboron. Dekoj sin anoncis kaj post ioma konsiderado, ili kreis apartan klubon de Grafikaj Esperantistoj, al kiu aliĝu ĉiu kiu laboras en preseio aŭ parenca fako. La membroj rilatas kun kolegoj el multaj landoj kaj iam aperis 18 monataj bultenoj, kiuj krom klubaj novaĵoj estas plenaj de eksterlandaj informoj pri laborkondiĉoj, sindikataj sciindaĵoj ktp.
Por ke ni ankaŭ propagandu la lingvon inter kolegoj kiuj ankoraŭ ne scias Esperanton, ni jus presigis cirkuleron (Ned. lingvan) kun ekstraktoj de eksterlandaj leteroj. Volonte ni disponas kelkajn ekzemplerojn al kiu opinias, ke li bone povos ilin uzi.
Ni ŝatas kontakti kun Nederlandaj kolegoj por propagandi nian klubon kaj, se en F.L.E. estas anoj kiuj povas kontaktiĝi nin kun eksterlandaj kolegoj, ni kompreneble kun ĝojo akceptas ties adresojn.
Al nia klubo povas aliĝi ĉiu organizita kolego, la kotizo estas minimuma: 25 cendojn en monato. Tiu ĉi pago entenas la kotizon por Internacia Grafika Esperanto Ligo kaj niaj anoj do ricevas ne nur la monatan bultenon de nia klubo, sed krom tio la organon de IGEL.

J. A. HIPPE, prezidanto.
F. B. E. TEN HAGEN, sekretario.
Nepveustraat 33, Amsterdam-W.,

ĈU UNUOPULO FRUKTEDONE POVAS PROPAGANDI NIAN IDEALON?

La postmilita tempo ofte montras al ni okazaĵojn, antaŭ la milito ne imageblajn. Honeste ni konfesu, ke en nia organizo ankaŭ estas konstateblaj tiaj fenomenoj.
Multaj antaŭmilitaj fidelaj membroj, pro la milito grave seniluziiĝintaj, nuntempe ne plu donas signon pri intereso por Esperanto, aliaj, kiuj tamen realiĝis ne plu kunlaboras kiel antaŭ la milito.
Sekciinformoj montras, ke multaj estas kaptataj de mistera sed danĝera influo, la inerteco. Malbenita vorto. Tamen estas eble utiliĝi Esperanton, kiam revenas la antaŭmilita aktiveco.
Laborante en ŝtata institucio, kiu sin okupas pri la ellaborado de rekonstruplanoj por Roterdamo, „Konsilejo por la Rekonstruo de Roterdamo" (A.S.R.O.) mi sciiĝis en Oktobro 1945a, ke la oficejo intencas presiĝi libretojn pri la Rekonstruo de Roterdamo, kun fotoj kaj planoj en la holanda, angla, franca kaj germana lingvoj. Malgraŭ mia peno mi ne sukcesis akceptiĝi Esperanton en tiu vico. Foje mi aŭdis, ke jura Doktoro, vizitinte Anglion por pristudi la rekonstruon de Londono k.t.p., raportis ke planoj pri rekonstruo en Anglio malfacile estas akireblaj. Aŭdinte tion, mi pere de la „British Esperantist" kaj anglaj arĥitektoj ricevis materialon. Tio tre miriĝis la kompetentulojn el la oficejo. Iom poste mi cirkuliĝis ajojn el Francio, Belĝio kaj Svedio. Kaptita pro la ideo, kaj ĉerpante forton el la konsiloj de k-do Veen, mi iom post iom kaj paŝon post paŝo aĝis. Sed tiri la atenton eĉ mi ne plu povis, ĝis kiam mi sukcesis interesiĝi la estraron de oficistara organizo, kiu pretis haviĝi al mi okazon por paroli pri Esperanto antaŭ la membraro. La unua rezultato estis, ke en Septembro 1946a, 70 kursanoj ekstudis per „La Komencanto".
La kursoj bone kaj kontentiĝe funkcias. Salonon oni tiucele senpage disponiĝis.
Intertempe la gazeto de nomita organizo enpresiĝis artikolojn pri Esperanto. Tio estis la 2a rezultato. Intertempe aperis angla broŝuro pri Roterdamo. Mi tamen daŭriĝis atentiĝi pri la utilo de Esperanto.
Mi aĉetis, kolektis kaj desegnis materialon pri la rekonstruo de Roterdamo, ĝis mi trovis kunlaboranton pli influhavan ol mi. Tiel ke ekde la pas. monato, Roterdamo donas imitindan ekzemplon al la mondo, ĉar en la konsilejo por la Rekonstruo de Roterdamo nun troviĝas „Informservo" kiu Esperantlingve interrilatas kun la eksterlando. 500 broŝuroj estas presitaj, enhavantaj priskribon pri la detruo kaj rekonstruo de nia urbo kun planoj kaj desegnoj, ĉio Esperantlingva, destinitaj por kompetentaj urbo-konstruistoj. Ili donas impreson pri niaj planoj.
Reciproke oni petas al la leganto sendi al ni samspecan materialon el propa lando aŭ (kaj) urbo.
Se montriĝos, ke el eksterlando atingos nin kontentigaj desegnaĵoj, materialo ĉiuspecan, tiam pluraj estos presataj, sed ĉar la germanaj uzurpintoj forprenis ĉiujn havaĵojn, nia komunumo ne povos elspezi multon.
La unua kvanto estas destinita speciale por fakuloj, do vi **ne** petu ekzempleron por ekspozicia fako aŭ korespondanto.
Sed se oni povos haviĝi al ni supernomitan materialon kaj estas fakulo en konstru-aŭ rekonstuado, tiukaze avertu lin pri tio.
Roterdamo do praktike ekuzas nian karan lingvon. Pluraj sekvu tian ekzemplon!

W. Borsje.

Ekzamenoj.
En Zwolle okazos ekzameno je 4a de Oktobro 1947a.

MEDEDELINGEN BONDSBESTUUR

F.L.E. Amiko.

Laŭ kongresdecido ni eldonos kvaronjaran propagando-Gazeton, provizore 4 paĝan, formato de L.E. En ĝi aperos nur nederlandlingvaj artikoloj. La nomo estos *F.L.E. Amiko.* La celo estas, ke ĉiu F.L.E. amiko regule ricevos tiun gazeton senpage. La sekcioj, distriktoj kaj ĝeneralaj membroj regule alportu la gazeton hejmen ĉe la membro de la F.L.E. amikaro. Tiel vi konservas la kontakton kun ili! Cetere la gazeto servu por kolportado. La vendoprezo estu 5 cendoj. Oni pagu al nia asociokaso nur 3 cendojn. Do bone komprenu, ke nur la kvanto bezonata por la kolportado devas esti pagata. La kvanton bezonatan por viaj varbitaj kaj varbotaj F.L.E. amikoj vi do ricevos senpage. Vi do tuj al ni anoncu kiom da ekz. vi bezonas por la kolportado (do pagotaj) kaj kiom por la la F.L.E.-amikoj en via regiono (senpagaj). Tuja mendo necesas, por ke ni fiksu la kvanton. Atentu, ke nur granda kvanto efikos por la propagando kaj influas la prezon.

La eldonota lernolibro.

Laŭ kongresa decido nia estraro konsideris la eblojn eldoni „Nia Lernolibro" kaj interrilatis tiucele kun la aŭtoro, k-do J. Lem. Montriĝis, ke necesas sufiĉe grandaj ŝanĝoj i.a. en rilato kun la nun oficialigita nova ortografio de la nederlanda lingvo kaj ĝiaj gramatikaj konsekvencoj, tial ke ĝi fariĝus tute nova lernolibro.
K-do Lem tamen ne deziras multe ŝanĝi. Pro supraj motivoj la estraro decidis reeldoni „La Komencanto", kiu estas pli malpli prespreta kaj almenaŭ kontentigos la preferantojn de la pure „gramatika" metodo.

Flugfolioj 1 majo:

Mendis nur 21 sekcioj, krome 2 ĝen. membroj: Boon en Lekkerkerk kaj Visser en Maassluis.
La mendita kvanto estas entute 21.350 ekz. Neuzitaj restas ĉe ni 22.400 ekz. La plej multo da sekcioj do kaŭzis al nia kaso domaĝon de sufiĉe grava sumo. Oni bone komprenu, ke flugfolioj nur estas ne tro multekostaj, se ni povas eldoni gravan kvanton.

Radio.

Op 7 Juni a.s. spreekt voor de Vara k-do J. Hippe, hoofdbestuurder van de Grafische Bond over het onderwerp „Esperanto en de arbeidersbeweging".

Leeszalen.

Slechts enkele afdelingen hebben nog maar van de gelegenheid gebruik gemaakt, om L.E. te abonneren voor hun plaatselijke leeszaal. Een zeer eenvoudig middel om L.E. en daarmee Esperanto onder de ogen van de leesgragen te brengen.
Het abonnementsgeld van f 1.— per jaar zal voor de meeste afdelingen wel geen bezwaar zijn.
Wij zorgen voor rechtstreekse toezending van L.E. aan uw plaatselijke leeszaal. (adres vermelden!)

UNUECO AŬ KUNLABORO?

En kelkaj landoj, precipe en Bulgario, Polic kaj Jugoslavio, la laboristaj esperantistoj partoprenas en unuecaj organizoj kune kun la aliaj esperantistoj.
Nerefuteble unueco necesas ankaŭ en la Esperanto-movado kaj laŭ supraĵa rigardo oni emus favori la ideon de unueco de ĉiuj esperantistoj en unu organizo.
Tamen Esperanto ne estas nur lingva afero; tro forte estas ligitaj al ĝi diversaj ismoj.
Principe la Esperantismo, laŭ la Bulonja Deklaracio, estas nur la klopodado enkonduki neŭtralan lingvon en la internaciajn rilatojn kaj Esperantisto estas ĉiu, uzanta la lingvon por kiu ajn celo. Tiu ĉi Deklaracio estis kompromiso inter la idealistoj kaj la t.n. praktikistoj. Zamenhof klare eldiris, ke lingvo, kiu devas servi nur al praktikaj celoj ne havas valoron por li.
Se ni atentas la opinion de multaj esperantistoj, ni same klare konstatas, ke la grandega plimulto uzis siajn tempon, monon kaj energion ne por la intereso de trafiko kaj komerco, sed estas gvidata de pli idealaj motivoj. Ankaŭ la laboristaj esperantistoj ne formas escepton en tio. En la neŭtrala movado oni konas tiun ĉi idean motoron sub la nomo de „Interna Ideo", kia titolis ĝin D-ro Zamenhof.
La „Interna Ideo" laŭ la neutrala vidpunkto, kiom ajn simpatia, tamen ne kongruas kun la granda idea movado de la socialismo.
La laboristoj ne povas akcepti la penson, ke Esperanto per si mem povas interfratigi la homaron kaj ke estas nur lingvaj muroj, kiuj kaŭzas militojn kaj interpopolan malamon. Ili plene konscias la gravon de la ekonomiaj kontrastoj tiel inter la popoloj, kiel ankaŭ inter la klasoj kaj iliaopinie, nur tutmonda socialismo, kondukanta la interesojn de unuopaj homoj kaj de tutaj popoloj en unu direkto, anstataŭ interkontrastiganta ilin, povos prezenti bazon por pli justa kaj pli ideala mondo. Laŭ tiu vidpunkto *la lingvaj baroj prezentas malhelpon al la starigo de la socialismo.* Sekve la akcepto de Esperanto signifos gravan, eĉ tre gravan subtenon en la batalo por tutmonda socialismo. Tiu ĉi formo de „Interna Ideo" estis prezentata kaj propagandata sub la nomo „laborista esperantismo" kaj ĝi estis la pravigo kaj defendo de la aparta organiziĝo de la laboristaj esperantistoj.
Eĉ ĝi estis pli ol pravigo kaj defendo, ĝi fariĝis la idea motoro, kiu instigis al aktiveco kaj fervoro. Cu tiu motoro nun eksfunkciiĝis, aŭ ĉu ĝi eble eksfunkciiĝis por iuj landoj? Tio ĉi estas tute absurda ĉar tio signifus malaktualiĝon de la tuta socialismo, ĉu per starigo de tutmonda socialismo, ĉu per plena foriĝo de la socialisma ideo; kaj nek pri unu nek pri la alia estas parolo.
Ekzistas tamen alia kaŭzo de la unuecemo en laboristaj rondoj. En la milito la faŝismo montris sin senindulga malamiko de la Esperantismo, kiel produkto de humanismo kaj malŝovinismo. Pro tio ĉiu esperantisto fariĝis iaspeca kontraŭfaŝisto. Krome en multaj rilatoj la milita batalo ne permesis apartiĝon sed devigis plej diversajn grupojn kuniĝi siajn fortojn, por savi sin kune el la minacanta danĝero de faŝismo kaj naziismo. Tiu ĉi unueco en la batalo vekis kompreneble pli bonan interkomprenon, ĉar oni spertis, ke la diferencoj ne estas tiom grandaj, kiom oni supozis en sia disiĝiteco. Tamen oni tro idealiĝis la homajn interrilatojn, sekve la ideo pri absoluta unueco en penso kaj faro, kiu kuŝas sur la fundo de ĉies idealismo, akiris tro belajn, ne plu realajn kolorojn. Kaj tute nature post la disfalo de la faŝismo multaj esperis, ke ni povos konservi tiun unuecon. Sed oni forgesis, ke nia agado en la milito estis negativa. Ĉiuj estis kontraŭ rasimo, kontraŭ tiranio, kontraŭ diktaturo, kontraŭ, kontraŭ....

Ne plu temas pri „kontraŭ".

Nun, post la milito, temas ne pri kontraŭ, sed pri „por". Kaj jen aperas la diferencoj denove. Esti demokrato kaj kontraŭfaŝisto ne signifas esti socialisto. Eĉ la vorto „demokratio" mem ne estas same interpretata. Por burĝo ĝi signifas politikajn rajtojn, sed socialisto aldonas al ĝia senco ankaŭ ekonomiajn rajtojn.
En Polio k.t.p. ĉiuj esperantistoj (ĉu ankaŭ katolikaj?) unuiĝis sub la devizo de demokratio kaj kontraŭfaŝismo, sed tiu bazo tute ne estas kontentiga. Povas esti, ke en tiuj landoj la situacio estas tute alia ol en okcidentaj landoj, sed malfacile estas supozi, ke la antaŭaj burĝaj esperantistoj nun subite ŝanĝiĝis en socialistojn.
Pli verŝajne estas, ke la antaŭaj neŭtraluloj komprenas, ke en tiuj landoj la burĝa movado ne estis plu gvida kaj ke anstataŭe la laborista movado posedas la pli bonan perspektivon kaj pli firman bazon. Sukcesinte altiri la laboristojn al unueca asocio ili kontinuigas sian influon kaj malebligas relativan malprogreson de la neŭtrala asocio, favore al la laborista.
Tion ni ne povas ne nomi granda taktika kaj principa eraro. Ĉar, kia nun estas la situacio en tiuj landoj? Kvankam la pli granda parto de la anaro de tiuj asocioj estas diverspartiaj socialistoj, la asocio mem estas neŭtrala.
Prezentiĝas do la stranga fenomeno, ke plifortiĝo kaj enradikiĝo de la socialista ideo, kondukas ne al plifortiĝo de la laborista esperantisto-asocio, sed al ĝia likvido!
Se estus vera kelkies aserto, ke en tiuj landoj ĉiuj esperantistoj konvertiĝis al la socialismo en iu formo, kial do ne konservi la laboristan asocion kaj likvidi la neŭtralan? Oni bone komprenu, ne estas nia intenco alceli la pereon de la neŭtralaj asocioj, sed estas ja freneze, se ni devus likvidi niajn asociojn por vivantigi neŭtralan.
Ankaŭ en Sovetio antaŭe ne estis loko por neŭtrala organizo, sed ni neniam aŭdis, ke la rusaj kamaradoj intencis mortigi sian asocion, por krei neŭtralan asocion, kiu sen ili ne estus vivipova.
Ĉu ĉi tiu artikolo signifas, ke ni neniel devas kunlabori kun nelaboristaj asocioj? Tute ne! Kie tiuj aliaj posedas ekzistipovon — kaj tiu ekzistipovo devas montriĝi per la propra forto de tiuj nesocialistaj esperantistoj — ni tute ne devas apartigi nin je ĉiu prezo.
Ekzistas plurrilate komunaj interesoj, ni nomu nur la laboron por enkonduki esperanton en la lernejon, sed tio ne estu motivo por plena kunfandiĝo per kiu ni fariĝus malliberuloj de nia unueciĝemo.
Ni konservu niajn proprajn adekvatajn organizojn, en kiuj plene manifestu sin la laborista esperantismo. *Sur komuna tereno ni lojale kaj harmonie kunlaboru kun neŭtralaj kaj alitendencaj organizoj por plenumi tiujn taskojn, kiuj posedas saman valoron por ni ĉiuj, sendepende de politika aŭ religia koncepto.*
Pri la praktika eblo de tia kunlaboro ne necesas dubi, se la kunlaborantoj pretas respekti siajn reciprokajn vidpunktojn.
En Nederlando jam funkcias dum unu jaro tia kunlabora komitato. Kvankam unu jaro ne sufiĉas por doni absolutan pruvon, ni konvinkiĝis, ke la eblo ekzistas. Tial ĉi tiu sistemo ŝajnas al ni imitinda por aliaj landoj, efektiviginda kaj efektivigebla en ia formo ankaŭ sur internacia tereno. W. F. K.

EL LA DISTRIKTOJ

DISTR.: NOORD-HOLLAND.
La distrikt-estraro preparas noktpromenon en la ĉirkaŭaĵo de Haarlem en la nokto post la 21a de Junio kaj, se eblos, ekskurson al Hilversum dum la 29a de Junio. Pluajn detalojn via sekcia estraro ricevos en la Informa Bulteno de nia distrikto.
Atentu, estas alia distrikta sekretario, nome: K. Wilgenhof, Wilhelminastr. 28, Beverwijk.

DISTR.: ZUID-HOLLAND.
La Sudhollanda Distrikto aranĝos la 5an kaj 6an de Julio semajnfinon en Hago. La Haga teatra grupo „La Verda Masko" kunlaboros. Ĝi prezentos novan repertuaron. La fama Haga orkestro „Animata", en kiu kunlaboros diversaj virtuozoj — akordeono, klarineto, violono k.s. ankaŭ ĉeestos.
Dimanĉon la 6an ni faros ekskurson al Scheveningen kaj vizitos panoramon „Mesdag". La partoprenkostoj estas nur f 0.50. La partoprenontoj mem zorgu nur por pano dimanĉe. Nur malsano povos reteni vin. La semajnfino havas la celon: distri vin kaj plifortigi la internan kunlaboron. Persona kontakto efikos bone kaj portos fruktojn por nia movado. La semajnfino estu manifestacio de nia povo kaj volo. Anoncu vin *tuj* ĉe k-do Henk Valckenier, Daendelstraat 64, Den Haag. Pagu per poŝtmarkoj aŭ poŝtmandate al k-do Koorn, Ruysbroekstraat 232, Hago. Por specialaj informoj aŭ komunikoj oni turnu sin al k-do D. Varkevisser, Zandvoortstraat 11, Scheveningen.

EL LA SEKCIOJ

BEVERWIJK, Sekr.: C. Matersweg 13.
Pro la fino de la vintrokurso ni okazigis kursfinfeston ĉar la kurso liveris 15 novajn anojn.
La kursgvidinto k-do Meyer ricevis librojn de la kursanoj kaj sekcio. Lia edzino ricevis grandan torton.
K-do E. Hutter gajnis la unuan premion por la plej bona ekzameno kaj k-do F. Polder la duan.
Post kanto kaj deklamoj ni priparolis kun niaj novaj anoj niajn planojn pri nia proks. festo pro la 25 jara ekzisto de nia sekcio.

ENSCHEDE. Sekr.: Van Coevordenstraat 39.
Pro la finiĝo de la kursoj, ni aranĝis la 8an de Majo agrablan kunvenon. Per kantado, muziko prezentado kaj lernado ni pasigis la vesperon. Taso da teo kun kuketo pli altigis la intiman sferon.
Ni povis enskribi *12 novajn gemembrojn*. Al niaj malnovaj membroj ni petos plifortigi nian sekion, per vizito al la kunvenoj kaj kunlaboro.

ZAANDAM—ANTAŬEN.
Sekr.: Gov. Flinckstraat 41.
Okazos ekster-ordinara kunveno je Merkredo la 4an de Junio, je la 7.30a horo en la konstruaĵo de la ludgarden-unuiĝo „Het Zuiden", Ds. Baxstraat. En la ĝardeno ni estos fotografataj nepre antaŭ la 8a horo. La fotografaĵon ni bezonas okaze de nia jubileo estonta. Tial do ni kompreneble atendas ĉiujn niajn gemembrojn. Kursgvidantoj instigu siajn gekursanojn ankaŭ ĉeesti. Abonantoj de la Skriba-Kurso ankaŭ estas bonvenaj. La kunveno estas duoble grava, ĉar dum tiu kunveno ni komunikos la rezulton de la unua periodo de la laboro per nia gratul-registro. Vi ĉiuj kunprenu vian registron kune kun la mono. Poste ni pritraktos ĉion pri nia Esperanto-Semajno, la loĝado, ekskursoj k.t.p. Ĉar ni nun devas fari definitivajn decidojn. Neniu do forrestu. Pro la ĉiam kreskanta laboro ni decidis, ke ni nun ĉiun Merkredvesperon kunvenas en nia ejo Oostzijde 59. Notu la novan adreson de nia sekretario.

S.A.T. KOLONO

SAT-rondo Amersfoort.
Dimanĉe la 27an de Aprilo nia rondo kunvenis, k-do v. d. Stolpe parolis pri „La signifo de sennaciismo".

SAT-RONDO AMSTERDAM
Intencas la 29an de junio ekskursi al ‚Het Gooi". SAT- anoj, ankaŭ ekster tiu urbo, atentu la daton!
Pluraj komunikoj sekvos en la distrikta bulteno A'dama k.t.p. Ne-SAT-anoj ankaŭ estos bonvenaj!

H. Oudenhooven Bishoff,
Bestevaerstraat 127³.

Stariĝis S.A.T.-rondo en Dordrecht.
Ni kunvenos la duan kaj kvaran ĵaŭdon de ĉiu monato hejme ĉe unu el la anoj laŭvice. Geesperantistoj dordreĥtaj aniĝu al nia rondo. Anoncu vin ĉe **S-ro W. Koorneef, Drievriendenhof No. 1, Dordrecht.**

JU-KO.
Sekr.: Langereis A 31 Hoogwoud N.-H.
„Najbaro intima estas pli bona ol amiko malproksima".
Tiu ĉi nederlanda proverbo esprimas veron, sed ankoraŭ pli bona estas amiko intima! La vivo sen amikoj estas nur mizera vivo. Ankaŭ ni, Asocio de Laboristaj Esperantistoj havas amikojn, eĉ multajn amikojn. Sed ĉiam ni klopodu pligrandigi nian amikaron, nian F.L.E.-Amikaron! Kiel vi devas fari tion, vi demandas? Sed amiko, tio estas ja tre facila tasko! Dum niaj renkontiĝoj, dum niaj semajnfinoj kaj ekskursoj ni renkontas multajn gejunulojn, kiujn ni certe deziras konsideri kiel niajn amikojn. Vi sendube legis pri la granda kampanjo kiu okazas nun, celante varbi amikojn por nia F.L.E.-amikaro. Vi scias la kondiĉojn, ĉu ne? Ĉiu ne-esperantisto povas aniĝi al nia F.L.E.-Amikaro por morale kaj finance subteni nian laboron. Li pagas kotizon de minimume 25 cendoj jare.
Kaj vi sciu, ke ni per nia varbado subtenas ne nur nian asocion, sed ankaŭ JU-KOn! Ĉar 25 % de la jarkotizo estas destinita por nia JU-KO KASO! Do geamikoj, dum niaj renkontiĝoj vi ĉiam kunportu kvanton da aliĝiloj kaj vi varbadu. La enskribitajn aliĝilojn *kun la MONO* vi sendu tuj al (provizore): *A. M. D. Korff, Bestevaerstr. 123 hs., Amsterdam-West.*
Vi ensendu NUR la DU SUPRAJN PARTOJN de aliĝilo, la SUBA PARTO estas kvitanco por la varbito, kaj vi do tuj donu tion al nia nova amiko! La F.L.E.-Amikoj ricevos ĉiukvaronjaron specialan gazeton pri Esperanto, „La F.L.E.-Amiko". La unua numero aperos en Junio, do vi jam tuj post la aniĝo povos doni al la varbito la gazeton. Do geamikoj, vi petu la deziratan kvanton de aliĝiloj.
La ĉefestraro donacos al la grupoj kiuj estos varbintaj la plej grandan nombron da Amikoj, belan esperanto-flagon.
JU-KO anoj! Zorgu ke unu flago estos por ni. Iam ni flirtigu fieraj la flagon, kiu montros al la mondo nian fortan laboremon por bona afero!

Ni informas niajn anojn ke nia sekretario estas elektita por reprezenti JU-KOn en la asocia konsilantaro.
Ŝparkartoj por nia ŝparkaso estas akireblaj po 25 cendoj ĉe nia kasistino, Tiny Weij, Julianalaan 18, Bergen aan Zee.

LA LOTUMADO EN HEERLEN.
La posedanto de la JU-KO-gazeto kun la numero: 85 sendu sian gazeton al nia sekretario kiu sendos la premion. (Libro el la Romanserio de la Libro-Servo). Post la unua de julio la ensendo ne plu valoros.

RADIO.
La nederlanda radio-stacio Hilversum (N. C. R. V.) disaŭdigos Esperanto-programon je la 6a de junio 1947, vespere de la 18.45—19.00 horo (17.45—18.00 h. laŭ mezeŭropa horsistemo, por Anglujo 19.45—20.00 h.) sur ondo 415 m.
Parolos S-ro J. D. Brakel el Rotterdam, ĉefestrarano de K.U.N.E.; rubriko: „La Evangelio per Esperanto."
Oni dankskribu al: NCRV, sekcio Disaŭdigo, Poŝtkesto 5, Hilversum.

Svislando. Radio-Stacio Sottens, 443,1 m. *Esperanto-kurso. La disaŭdigoj okazas merkrede matene de 6.55 ĝis 7.10 h. met.* por ebligi al ĉiuj la aŭskultadon de tiu kurso, la merkredaj lecionoj *estas ripetitaj vendrede vespere de 22.35 ĝis 22.50 h. met. (svisa tempo).* Direktu korespondaĵojn al: *Société suisse de Radiodiffusion, Studio de Genève, Genève.*

INVITO.
De la 19a de Julio ĝis la 2a de Aŭgusto 1947 ni aranĝos en Doksy ĉe Mácha-lago, situanta en ĉarma regiono de Bohemio, ĈSR, someran lernejon kaj seminarion, nunjare ankaŭ por **eksterlandaj gastoj**. Direktoro de la lernejo kaj seminario: Ph. Dr A. Pitlik, Esp. lektoro de la Teknika Altlernejo en Praha. Sentraduka instruado, unuagrada kurso laŭ Ĉe-metodo.
Eksterlandaj gastoj tre kore bonvenigataj rajtas partopreni senkotize. Salutkartoj por letervespero petataj. Aliĝoj al: Václav Špür, disponanto de ŝparejo, Doksy ĉe Máchalago, Bohemio, Ĉeĥoslovakio.

INTERNACIA JUNULAR-KUNVENO EN SVEDIO.
Svedio invitas al internacia junular-kunveno de 12—15 Julio ĉi-jare en la bela regiono de Kolmarden/Jursla apud la urbo Norrköping. Ĝi okazos tuj post la internacia somerkurso en Skövde. Ĝuu tre agrablan restadon en la bela Svedio, vizitante unue la somerkurson kaj poste la junularkunvenon. Ĉiuj kostoj por la restado en Norrköping estas 15 sv.kr. Oni ricevos manĝajon trifoje tage. La junaj partoprenantoj loĝos en a. tendoj, b. esperantista somerhejmo, c. provizora ligno-konstruaĵo, d. ĉe esperantistoj en la regiono.
La programo estas tre varia.
Eksterlandanoj sin anoncu al S-ro K. E. Andersson, Jursla 5, ABY. Se vi volas kontribui al la programo, b.v. mencii tion.
La Sveda Esperanto-Federacio sendas al vi ĉiujn sciigojn pri detaloj, vojaĝeblecoj k.t.p.

Amika Internacia Renkontiĝo
okazos de 13—22 Julio en Angers. Kostoj 150 frankoj potage (komuna dormejo kaj nutrado) fr. 200.— potage kun aparta ĉambro. Aliĝprezo fr. 100.—. Jam venis aliĝoj el diversaj landoj. Skribu al F-ino Nouais, 28 boulevard Descazeaux, Angers, Francio.

ANONCOJ

Deziras korespondadi kun aliaj popoloj: Hugo Kühnel, Erfürt, Hamburgerstrasse 14, Germanio.

Deziras korespondadon kun Holanda esperantisto, fraŭlino aŭ samideano: Antonio de Korŝoŝ, inĝeniero grafikisto, Lorinci, Templom ter 25, Hungarujo.

Gevraagd 2 exemplaren
„LA VERDA KORO"
van Julio Baghy.
Deze zijn bestemd als studieboekjes.
Brieven met opgaaf van prijs aan W. D. FELLER, Westwoud.